

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

Faktorer som driver användandet av bundet bistånd

- En studie utifrån givarländernas perspektiv

Nationalekonomiska institutionen
Ekonomihögskolan vid Lunds Universitet
Kandidatuppsats

Författare: Andreas Nilsson
Handledare: Therese Nilsson
Vårterminen 2012

Sammanfattning

Att ge bistånd ses som en plikt för de rika länderna att ge till de fattiga framförallt på grund av mänskligt medlidande, detta är också något som många länder lever upp till. Dock kan bistånd användas som ett politiskt eller ekonomiskt verktyg av givarländerna i form av bundet bistånd. Bundet bistånd är globalt sett som ett sämre alternativ till obundet bistånd ur ett ekonomiskt perspektiv i form av ökade kostnader för mottagarlandet. Därför har DAC, en kommitté inom OECD 2001, gett rekommendationer att bundet bistånd ska minska bland deras medlemsländer. Denna rekommendation till trots används fortfarande bundet bistånd och frågan är, varför använder medlemsländerna bundet bistånd när det är sämre för mottagarlandet? I denna uppsats undersöks ett antal faktorer och dess inverkan på ett lands val i användandet av bundet bistånd. De utvalda faktorerna kommer att analyseras utifrån en regressionsanalys. De utvalda faktorerna är hur pass skuldyngda länderna är, hur pass korrumpörande länderna är, hur inkomstfördelningen ser ut inom det egna landet samt deras offentliga utgifter. Resultatet av regressionsanalysen visar att skulder och inkomstfördelning inte har något signifikant samband med bundet bistånd, dock verkar det finnas ett starkt samband mellan korruption och bundet bistånd och ett visst samband mellan offentliga utgifter och bundet bistånd. Regressionsanalysen är gjord med White's estimator för att korrigera för heteroskedasticitet vilket gör att resultaten är robusta.

Nyckelord: Bundet bistånd, Givarländerna, DAC/OECD, Korruption, Offentliga utgifter

Innehållsförteckning

Rubrik

1.	Introduktion	4
1.1	Syfte och frågeställning	5
2.	Tidigare forskning	6
3.	Teori	8
3.1	Modell	8
3.2	Hypoteser	9
3.3	Motivering av variabler	9
4.	Data och metod	14
4.1	Variabel lista	14
4.2	Mätproblem	16
5.	Resultat	18
5.1	Regressionsresultat	18
6.	Analys	21
6.1	Diskussion	21
6.2	Slutsatser	23
	Referenser	25
	Appendix 1	27

Figurlista

Tabell 1,		8
	Presentation av variabler	
Tabell 2,		14
	Förväntade effekter på bundet bistånd för testvariablerna	
Tabell 3,		15
	Förväntade effekter på bundet bistånd för förklaringsvariablerna	
Tabell 4,		18
	Regressionsresultat	
Tabell 5,		20
	Regressionsresultat utan extremvärden	
Tabell 6,		27
	Korrelationsmatris	
Tabell 7,		27
	Deskriptiv data	
Diagram 1,		11
	Andel bundet bistånd	
Diagram 2		28
	Totalt bistånd i US dollar, miljoner	

1. Introduktion

Bistånd används idag som ett verktyg för att skapa ekonomisk tillväxt i många delar av världen, dess effekt är väldigt omdebatterad och då speciellt bundet bistånd. Bundet bistånd är en form av bistånd som i många kretsar anses vara sämre än obundet bistånd, ur ett ekonomiskt perspektiv för mottagarlandet då givarlandet får en monopol situation, vilket kan leda till högre priser för mottagarlandet, (Jepma, 1991. s 19). Dessutom leder det till att mottagarlandet har mindre chans att komma in i den globala ekonomin på grund av att de integreras dåligt. Rent tekniskt är bundet bistånd finansiellt bistånd i form av bidrag, lån och kredit. Detta bundna bistånd måste dock användas för inköp av varor och tjänster från en förutbestämd marknad, begränsad till vanligtvis givarlandet. Dock måste detta inte vara fallet utan det kan röra sig om ett flertal länder som eventuellt inkluderar givarlandet (Clay et al. 2009 och Jepma 1991). Bundet bistånd anses, som sagts, ofta som sämre för mottagarlandet. Men detta är en syn som inte delas av alla. Det finns undersökningar som visar att det inte finns någon statistisk signifikans på att bundet bistånd skulle hämma den ekonomiska tillväxten mer än obundet bistånd, (Miquel-Florensa, 2007).

Miquel-Florensa delar vidare in bundet biståndet i två delar och menar på att länder med bra policys gynnas av obundet bistånd medan länder med dålig policys faktiskt kan få fördelar tillväxtnässigt om de istället skulle få bundet bistånd då det kan leda till att mindre pengar försvinner genom en eventuell ostabil regering, (Miquel-Florensa, 2007).

Bundet bistånd sågs länge med blinda ögon och man såg inga problem med det, på 1970-talet insåg man dock att bundet bistånd ofta innebar ökade kostnader för mottagarländerna, (Clay et al. 2009 och Jepma, 1991). Detta till trots dröjde det till 2001 innan OECD, Organisation for Economic Co-operation and Development, agerade i frågan. Då gick DAC, Development Assistance Committé, som är en underorganisation till OECD, ut med nya rekommendationer för bundet bistånd. Rekommendationerna från kommittén var att alla medlemsländer skulle upphöra att använda bundet bistånd till utvecklingsländer. (Clay et al. 2009, sid. 10). DAC är en samarbetsorganisation inom OECD som arbetar med att minska fattigdom i världen, (OECD, *The DAC: Enabling effective development*) .

Dessa rekommendationer till trots så förekommer fortfarande användning av bundet bistånd bland OECD medlemmar. Varför denna förekomst av bundet bistånd fortfarande existerar är en fråga som denna uppsats ska göra en ansats mot. Syftet med denna uppsats är att försöka isolera ett antal faktorer som kan förklara förekomsten av bundet bistånd och varför det är så stor skillnad mellan medlemsländerna inom OECD. Detta ska göras med hjälp av en regressionsanalys med bundet bistånd som beroende variabel och ett antal oberoende variabler och kontrollvariabler. Kontrollvariablerna har valts ut från befintlig litteratur och identifierats som de faktorer som bör förklara andelen bundet bistånd, övriga oberoende variabler motiveras i del 2 där även hypoteserna presenteras.

Länderna som analyseras i uppsatsen är DAC:s medlemsländer vilka är 24 till antalet men där EU (som är en av dessa medlemmar) är borträknat. Länderna utgörs framförallt av länder från Europa men länder som Japan, USA och Australien finns också med, (DAC Members and Date of Membership, OECD). Uppgifterna baseras på tiden mellan åren 2005 till 2010 då att undersöka enbart ett år ger ett för litet urval för att kunna dra relevanta ekonomiska slutsatser om resultatet, (Westerlund, 2005). Dessutom är detta den senaste fullständiga data man kan få för några av de utvalda variablerna samt för att det åskådliggör en intressant ekonomisk tid.

Under uppsatsen kommer bistånd att nämnas en hel del och med bistånd så syftas det på bilateralt bistånd.

Dispositionen av uppsatsen är enligt följande, först presentera teori och modell följt av tidigare forskning i avsnitt 3. Sedan i avsnitt 4 kommer metod och data, avsnitt 5 presentera resultaten och i avsnitt 6 diskuterar resultatet samt drar slutsatser.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att identifiera faktorer som kan tänkas ligga bakom användandet av bundet bistånd bland DAC medlemmarna trots det faktum att de utfärdat rekommendationer att upphöra använda bundet bistånd, i alla fall till de minst utvecklade länderna, (se diagram 1). Förhoppningen är att kunna visa på att det ligger mer bakom biståndspolitik. Givarländerns prioriteter och att ländernas agenda kan vara en helt annan än den offentliga. En utgångspunkt för denna studie är att bundet bistånd är dåligt för den ekonomiska tillväxten i mottagarlandet. I den här uppsatsen kommer jag därför inte vidare diskutera den bundet bistånd påverkan på mottagarlandets tillväxt.

Frågeställningen som det ska svaras på i denna uppsats är:

Vilka faktorer förklarar givarländer användande av bundet bistånd trots den globala bilden att denna typ av bistånd är sämre för mottagarländerna?

2. Tidigare forskning

Den tidigare forskning på detta ämne är något begränsad sett till forskning som enbart tittar på givarländerna. Forskning där man tittar på mottagarländerna och framförallt kring tillväxten i dessa länder finns det ett omfattande utbud av (Easterly, 2003 och Boone, 1996). Forskningen kring givarländer kretsar mycket runt ett antal artiklar och undersökningar utförda på uppdrag OECD.

Den första undersökningen med fortfarande relevant information är en rapport för just OECD, *The tying of aid* som är skriven av Catrinus Jepma år 1991, (Jepma, 1991). Rapporten kretsar kring anledningar för att just binda sitt bistånd. Jepma delar dessa anledningar i två huvudkategorier, politiska och ekonomiska anledningar.

Politiska anledningar kan vara att det existerar andra samarbeten vilket leder till att dessa intressen ska bevakas och stödjas. Samarbeten likt dessa kan leda till bundet bistånd både officiellt och inofficiellt. Inofficiellt bundet bistånd skapas genom att av vana, bekvämlighet och kanske framförallt för att inte förarga sin partner. Historiska band har även det visat sig vara en faktor som påverkar länders andel bundet bistånd. Starka band som går långt tillbaka ökar andelen bundet bistånd, speciellt har ett nära samband för gamla stormakter (Frankrike och Storbritannien) med deras gamla kolonier. Inte nog med att de ofta får stora mängder bistånd så är mycket av detta bistånd också bundet, (Jepma, 1991, s. 48). Det existerar ytterligare en politisk anledning för givarländer, det är en önskan att skapa ett nära samarbete. För att skapa ett samarbete används strategi att koncentrera sitt bistånd till få länder och binda biståndet för att skapa en allians. (Jepma, 1991, s. 48).

Den tyngsta ekonomiska faktorn är att bevaka sin export och bundet bistånd kan ses som ett verktyg för att öka sin export. I undersökningen påvisas det dock också att bundet bistånd står för liten del av exporten så rent ekonomiska vinster ses som väldigt små om inte obetydliga. Därför förs tankar in på om det rör sig om protektionism istället för att målet är att öka exporten. Framförallt rör det sig om att skydda sin välutvecklade industri där det existerar många jobb och inte till så stor del nystartade företag, dels rör det sig om att skydda jordbruket i länder där detta är en viktig näringsdel (Jepma, 1991, s. 43, 13).

Jepmas forskning är från år 1991 och relevansen i denna rapport går att ifrågasätta därför skulle den behöva kompletteras med nyare forskning inom området. Speciellt då de nya rekommendationerna rörande bundet bistånd kom till stånd år 2001, alltså tio år efter Jepmas studie. Ansats till ny forskningen har gjorts men ofta är huvudsyftena på dessa studier en annan än att framförallt titta på anledningar för bundet bistånd. Bland dessa exempel finns en studie av Bobba och Powell, (Bobba & Powell, 2007) vars syfte är att undersöka tillväxten och hur pass effektivt bistånd är för mottagarländerna. De gör dock observationer om bundet och obundet bistånd, de menar på att nära relationer mellan mottagarlandet och givarlandet både politiskt och historiskt tenderar att resultera i bundet bistånd. Skulle fallet vara så att länderna inte har uttalat bundet bistånd mellan sig så utvecklas ett samarbete med informellt bundet bistånd.

Vidare gjordes det en undersökning mellan bistånd och export år 2003 av Don Wagner, (Wagner, 2003). Wagner visar på att det finns ett tydligt samband mellan bistånd och export. En stor del av allt bilateralt bistånd kommer tillbaka till givarlandet i form av export. Hans undersökning pekar på vikten av att visa tydliga samband mellan bistånd och export eftersom det finns amerikanska politiker som menar på att USA slänger bort pengar på bistånd som inte är till någon nytta för amerikaner. Dock finns vissa implikationer av detta då en undersökning av Nowak-Lehmann et al pekar på att det finns en risk att det blir en konkurrenssituation mellan givarländerna som kan påverka exporten negativt totalt sett, men enskilt så kan det påverka exporten positivt, (Nowak-Lehmann et al, 2009). Dessa

studier visar behovet av att undersöka bland annat skulder och dess samband med bistånd, vilket jag ska göra en ansats mot i denna studie.

Chong och Gradstein har skrivit en helhetsartikel om bistånd från givarlandets perspektiv men klassificerar inte mellan bundet och obundet bistånd till någon större grad, (Chong & Gradstein, 2006). De gör dock intressanta observationer som kan appliceras i denna studie. De visar på att bistånd har en relation med jämlikhet, korruption och skatt i givarlandet men en väldigt liten relation med hur mottagarlandet ekonomiska klimat är och hur pass bra policys de har.

Den senaste undersökningen med relevans för detta område gjordes även den på uppdrag av OECD. Det är väldigt synd att den största delen av forskningen gjord på detta område relaterar tillbaka till samma uppdragsgivare vilket till viss grad kan sänka trovärdigheten då deras resultat inte ifrågasätts på optimalt sätt. Denna undersökning till skillnad från Jepmas studie gjord år 2009 och har uppdaterad bild av läget. Denna rapport är skriven av Clay, Geddes och Natali och är tänkt att utvärdera DAC rekommendationerna från år 2001 (Clay et al, 2009). Slutsatserna av denna rapport visar på att det bundna biståndet har minskat sen år 2001 men det har inte försvunnit helt. I rapporten görs det utfall mot andra ämnen som är mer intressanta sett till dennas uppsats syfte. Clay et al, identifierar element liknande de Jepma också identifierat nämligen att givarländer med bundet bistånd agerar så för att ge sin exportmarknad fördelar gentemot resten av världen, (Clay, et al, 2009. s. 27). Som kan märkas i denna litteratur genomgång så existerar ett hål i forskningen, på grund av detta faktum så är det intressant att undersöka vad som saknas vilket är en av de största anledningarna till denna studie.

3. Teori

3.1 Modell

För att besvara frågeställningen som presenterats för denna studie kommer en statistisk modell att användas. För att svara på frågan kommer en multipel regression ställas upp som sedan kommer analyseras med hjälp av OLS (Ordinary Least Squares) eller minsta kvadratmetoden på svenska (Westerlund, 2005). Urvalet för denna modell är 138 observationer med obundet bistånd som beroende variabel och nio oberoende variabler (se tabell 1). Antalet observationer på 138 är ett så kallat stort urval eftersom det överstiger 30 observationer. Detta är önskvärt, för om urvalet är större än 30 ($N > 30$) är urvalet tillräckligt stort för att kunna göra en analys på materialet utan att riskera att analysen inte speglar verkligheten. Fördelningen närmar sig den sanna populationen desto mer urvalet växer men som sagt en tumregel är att antalet observationer ska överstiga 30, (Westerlund, 2005, s. 59).

Variabel	Antal observationer, N	Innefattning	Förklaringsvariabel eller testvariabel	Källa
Skulder	138	Den ekonomiska balansen för landet	Testvariabel	OECD, CRS databas
Korruption	138	Hur pass korrumperat landet är räknat i en skala 1-10 där 1 är sämst och 10 bäst	Testvariabel	Transparency International, korruptions index (CPI)
GINI	138	GINI koefficienten, visar hur pass jämlikt, i form av fördelningen av inkomst, landet är	Testvariabel	OECD, CRS databas
Offentliga utgifter	138	Visar procentuell förändring mellan åren i intervallet, räknat som procent av BNP	Testvariabel	OECD, CRS databas
Totalt Bistånd i US dollar mil	138	Totala summan av bistånd landet ger, räknat i miljoner amerikanska dollar.	Förklaringsvariabel	OECD, CRS databas
Bistånd av BNP	138	Andel bistånd som länderna i procent av deras egen BNP	Förklaringsvariabel	OECD, CRS databas
Export	138	Andelen (i procent) export av landets totala BNP	Förklaringsvariabel	OECD, CRS databas
Antal Mottagarland	138	Hur många länder som får bistånd av landet i fråga	Förklaringsvariabel	OECD, CRS databas
Demokratise ring	138	Hur pass fritt och demokratiskt landet som ger bistånd är.	Förklaringsvariabel	Freedom House, frihet i världen

Tabell 1, Presentation av variabler

3.2 Hypoteser

Till denna studie finns det fyra hypoteser kring faktorer som kan tänkas ha koppling med det fortsatta användandet av bundet bistånd till utvecklingsländer. Den första hypotesen är huvudhypotesen för denna uppsats och rör den ekonomiska balansen i givarlandet, alltså hur mycket tillgångar eller skulder landet i fråga har.

De andra hypoteserna kretsar kring faktorerna korrruption, fördelningen av inkomst i samhället samt offentliga utgifter.

Hypotes 1: Skuldnivån har inverkan på andelen bundet bistånd ett land har. I fall ett land har en negativ balans, alltså att landets skulder växer, så finns det ett större incitament att ta till vara på landets utflöde av pengar och för att säkra upp att bistånd på något sätt flödar tillbaka till landet i en svår tid är rationellt beteende. Alltså desto mer skulder landet har desto mer bundet bistånd ger landet.

Hypotes 2: Korrruption är ett problem i många avseenden för ett land, Min tanke kring korrruption är att det finns ett samband för ett land med relativt hög andel korrruption och andelen bundet bistånd. Anledningen till detta är att den globala synen är att bundet bistånd är dåligt. Alltså bör det finnas andra incitament där hänsyn till det bästa utfallet för mottagarlandet inte är prioriterat. Hypotesen lyder att korrupta regimer i mindre utsträckning skulle ha välmående för mottagarlandet i sitt intresse. Hög korrruption skulle alltså leda till hög andel bundet bistånd.

Hypotes 3: Alla OECD medlemmar är demokratiska länder med höga betyg i rankingar på området relativt resten av världen, (Freedom House, *Freedom in the world*). Politikerna styrs alltså av demokratiska val som kommer med jämna mellanrum och bistånd ges utav skattepengar som kommer från folket. Med detta i bakgrunden kan det vara svårt för politikerna att försvara högt bistånd till utvecklingsländer om inkomstfördelningen inom det egna landet är ojämnt fördelat. Detta följer samma spår som hypotes 1, rationellt beteende är att binda biståndet så att pengarna flödar tillbaka till det egna landet och på så sätt kan man motivera sitt bistånd trots att andelen fattiga i landet, relativt det egna landet, också kan vara hög.

Hypotes 4: Den sista hypotesen för denna undersökning rör offentliga utgifter och bygger på antaganden kring om politiska och ekonomiska motiv för att binda sitt bistånd, (Jepma 1991). Tanken bygger på att om man binder sitt bistånd, på grund av att man vill att sin egen industri ska få fördelar, så bör inte offentliga utgifter öka eftersom man kan anta att publika företag är företag som kanske står främst i ledet för att få just de fördelar man kan uppnå med hjälp av bundet bistånd. Alltså är hypotesen enligt följande, minskar andelen offentliga utgifter så ökar andelen bundet bistånd för att väga upp minskningen. Hypotesen är en följd av hypotes 1 och bygger på samma tankar som hypotes 1 och ska, om möjligt förtydliga effekter av den ekonomiska i biståndspolitikerna.

3.3 Motivering av variabler

Tidsperioden: I denna studie kommer tidsperioden år 2005-2010 att undersökas och alla observationer kommer att finnas inom det tidsintervallet. Anledningen till att det är just år intervallet mellan år 2005-2010 är flera.

Första anledningen är antalet observationer, DAC medlemmarna är enbart 23 till antalet, (DAC Members and Date of Membership). Följaktligen så ger detta endast 23

observationer per år vilket kan innebära problem i form av att materialet inte speglar den verkliga fördelningen, (Westerlund, 2005). Detta problem har lösts genom att undersökningen innefattar flera år, i detta fall år 2005-2010. Totalt antal observationer för dessa sex år uppgår till 138 observationer som är ett tillräckligt stort urval för att man på ett säkert sätt ska kunna analysera resultaten av undersökningen.

Andra anledningen är huvudhypotesen för undersökningen, nämligen sambandet mellan skulder och bundet bistånd. För att verkligen kunna identifiera en effekt likt detta så har en tidsperiod med stor ekonomisk instabilitet valts. Under intervallet som valts så har hela det ekonomiska samhället på ett globalt sätt upplevt en recession med en global ekonomisk kris till följd (Hume & Sentance, 2009). Därför är detta tidsintervall väldigt intressant för att det förhoppningsvis visar tydliga effekter av hur skulder påverkar det bundna biståndet.

Ytterligare anledning är att siffror från år 2010 är det sista året det finns färdiga siffror och inte bara estimerat inom OECD:s databas, därför blir resultaten av denna studie mer värdefulla då de speglar de senaste åren.

DAC-länderna: DAC är en kommitté inom OECD som består av 24 medlemmar men där EU är den 24:e medlemmen och som är bortplockade i denna undersökning. Dessa 23 länder är följande: Australien, Österrike, Belgien, Kanada, Danmark, Tyskland, Grekland, Finland, Frankrike, Irland, Italien, Japan, Sydkorea, Luxemburg, Nya Zeeland, Nederländerna, Norge, Portugal, Spanien, Sverige, Schweiz, Storbritannien och USA. Största anledningen att använda dessa länder är dels rekommendationerna som utformats av DAC samt det faktum att OECD har en stor databas över sina medlemmar med väl utarbetad data över deras bistånds beteende. Att inkludera fler länder utanför rekommendationerna kan leda till att dra fel slutsatser kring resultaten då de drivs av olika incitament.

Andel bundet bistånd: Bundet bistånd som andel av totalt bistånd för de 23 medlemsländerna i OECD (se diagram 1). Datamaterialet är hämtat från OECD statistiska databas CRS (OECD, Creditor Reporting System). Sammanlagt blir det 138 observationer för de 23 länderna uppdelat på 6 år vilket ger ett stort urval att dra slutsatser kring. Med bundet bistånd i denna studie inkluderas alla områden, även katastrofbistånd, vilket motiveras av dels att det blir en klarare bild med allt inkluderat samt att det underlättar något när man undersöker datamaterialet. Bundet bistånd räknas efter vad som rapporteras in till OECD som bundet bistånd, (Clay et al, 2009). Alltså kommer ingen hänsyn tas till informellt bundet bistånd utan enbart officiellt enligt OECD:s siffror.

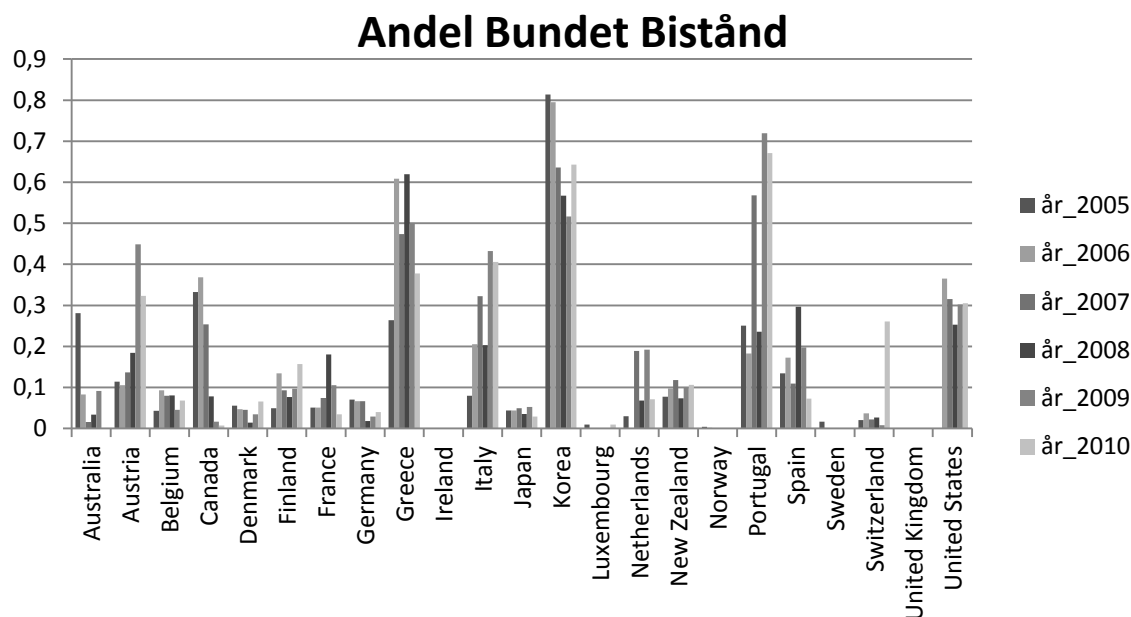

Diagram 1, Andel bundet bistånd, där skalan 0-1 = 0-100 %, källa OECD CRS databas,

Skulder: Data över den ekonomiska balansen är hämtad från OECD:s databas, under fliken country statistical profiles (OECD, Creditor Reporting System) och visar den ekonomiska balansen i procent av BNP. Anledningen till att använda just denna data från OECD är att försöka skapa en slags kontinuitet över alla data eftersom uppsatsen dels undersöker OECD länder, dels för att annan data också är hämtad därifrån och slutligen för att stor del av den tidigare forskningen också har använt OECD:s data. Det är den ekonomiska balansen som avspeglas och inte de ackumulerade skulderna, så är fallet för det ska kunna spegla biståndspolitik som en reaktion på den ekonomiska situationen.

Korruption: Korruption är ett område som är öppet för mycket fri tolkning vad det faktiskt innebär. I denna studie är det Transparency International tolkning av korruption som används. Veldig grundläggande innebär deras definition av korruption att man inte ska använda sin anförtrödda makt till sin egen vinnings skull (Transparency International). Eftersom uppsatsen använder Transparency International för att definiera korruption så används också deras mått på korruption nämligen deras Corruption Perception Index (Transparency International, CPI). Deras index är indelat i en skala mellan 1-10 där 10 är ingen korruption och 1 är fullständig korruption. Skalan är inte i heltal utan man delar även in det i upp till en decimal. Valet att använda Transparency International och dess Corruption Perception Index som källa för denna variabel är för att det är ett välanvänt mått på korruption inom den akademiska världen och har använts i journaler som Journal of Business Ethics, (Beamish & Voyer, 2004) och Journal of International Business Studies (Habib & Zurawicki, 2002). Därför har jag också valt att använda detta mått i denna studie. Transparency International beräknar korruption i framförallt den offentliga sektorn genom observatörer som ofta bor eller verkar i områdena som granskas och de använder diverse institutioner (Transparency International, *What is the Corruption Perception Index?*).

GINI: Inkomstfördelningen är en sak som kanske inte är den primära faktorn man tänker på och undersöker när man ska observera bistånd. Detta är dock något som har identifierats som en faktor som påverkar bistånd och som därför har valts ut som en variabel som ska

undersökas i denna uppsats (Chong & Gradstein 2006). I denna uppsats kommer inkomstfördelningen att åskådliggöras med hjälp av GINI koefficienten vilket är det vanligaste sättet att mäta inkomstfördelning (The World Bank). Dock är det inte Världsbankens mått som presenterar GINI koefficienten utan det är likt många av de andra variablerna hämtat från OECD:s databas, under fliken country statistical profiles (OECD, Creditor Reporting System). I OECD:s databas fanns det inte årlig data över GINI koefficienten utan det fanns från mitten av 2000-talet samt siffror för de senaste åren, utifrån detta har för denna uppsats skapats ett estimat med årlig skillnad mellan 2005-2010 vilka passade in med mitten av 2000-talet och de senaste åren.

Offentliga utgifter: Offentliga utgifter är inkluderat i denna studie som en följdhypotes till hypotes 1 om skulder, den bygger på lite samma antaganden. Som nämnts i hypotes 4 ovan så bygger variabeln på ekonomiska och politiska teorier som presenterats i tidigare undersökningar, (Jepma, 1991). Variabeln är inte huvudsyftet med denna uppsats utan är framförallt inkluderad för att underbygga undersökningen på ett bättre sätt genom att förklara ytterligare lite mer för förändringarna i bundet bistånd. Data för denna variabel är även den hämtad från OECD:s databas, under fliken country statistical profiles (OECD, Creditor Reporting System database). Variabeln är uppbyggd som förändring från år till mellan år 2005-2010 som andel av BNP.

Totalt bistånd i US miljoner dollar: I denna studie är två variabler inkluderade som mäter andelen bistånd, anledningen att inkludera båda är för att de ska komplettera varandra. Hur mycket bistånd ett land ger kan ge en bild av hur nära samarbete länder har vilket kan leda till att länderna väljer att binda sitt bistånd (Jepma, 1991). Därför är det intressant att inkludera dessa variabler som kontrollvariabler. Datan är hämtad från OECD:s databas under fliken aggregate aid statistics, (OECD, Creditor Reporting System database)

Totalt bistånd av BNP: Mängden av bistånd kan tänkas ha ett samband med mängden bundet bistånd, dels för DAC rekommendationerna vill att OECD länderna ska dra ner på och helst ta bort det helt. Därför är det svårt att motivera en hög andel bundet bistånd om man ger mycket bistånd. Datasetet är hämtat från OECD:s databas under fliken aggregate aid statistics (OECD, Creditor Reporting System database).

Export: Export har identifierats som en viktig del av biståndspolitiken och länder indikerar på att de vill skydda sin industri och då framförallt exportindustrin. Därför finns det politiska incitament att använda sig av bundet bistånd för att på så sätt säkra sin export till en viss grad (Jepma, 1991 sid 41). Dessutom har det visade sig att det i tidigare fall varit så att bistånd kommer tillbaka till givarlandet i form av export, (Wagner, 2003). Av dessa anledningarna finns export med som en kontrollvariabel för andelen bundet bistånd då den tros ha en påverkan på andelen bundet bistånd. För att åskådliggöra det så kommer exporten som procent av BNP användas i datasetet mellan åren 2005-2010. Siffrorna är hämtade från OECD databas, under fliken country statistical profiles (OECD Creditor Reporting System database). Tyvärr så finns inga uträknade värden för år 2010 men i databasen har de gjort ett estimerat värde som kommer att användas i undersökningen.

Antal mottagarland: I tidigare forskning har det bevisats att länder tenderar att ge mer bundet bistånd till nära allierade. Detta förklaras först genom att eftersom de har en så pass nära relation så är det naturligt att vårda sin vänskap. Samt att det existerar en bekvämlighet att handskas med sina allierade i fråga (Bobba & Powell 2007). Att detta hör ihop med antal mottagarland är för att det är givet att få antal mottagarländer kan ge ett närmare samarbete

(Jepma, 1991, s. 51). Det finns ingen gräns på hur mycket bistånd landet ska få för att kvalificera sig som ett mottagarland. Utan det räcker med en ytterst liten mängd för att det skulle bli inkluderat i detta dataset. Valet att göra så är för att gesten att ge bistånd betyder så mycket mer. Bara att ha kontakt med ett land, hur liten den än må vara i form av bistånd, är ett steg mot närmare samarbete vilket är hela motivet med att använda antal mottagarland i undersökningen. Datasetet är hämtat från OECD:s databas, under fliken aggregate aid statistics och ämne ODA by recipient. (OECD, Creditor Reporting System database).

Demokratisering: Demokratisering är inte den faktor som är den mest använda i tidigare forskningar och finns inte med i Jepma's eller Clay's undersökningar, (Jepma, 1991 och Clay et al, 2009). På grund av detta inte demokratisering den starkaste förklaringsvariabeln som presenteras i denna uppsats men den har valts att inkluderas i alla fall. Detta baseras på det faktum att demokratisering har visats vara en faktor som har en inverkan på bistånd även om det kanske inte har en inverkan på bundet bistånd, (Alessina & Dollar, 2000). Variabeln motiveras helt enkelt genom att den har påverkan på bistånd och finns med för att säkerställa resultatet. Datan på demokratisering är hämtad från Freedom House rapport på frihet i världen, (Freedom House, *Freedom in the world*).

4. Data och Metod

I denna undersökning som nämnts tidigare kommer DAC-medlemmarna att undersökas vilket innefattar 23 medlemmar. Analysen kommer att genomföras med hjälp av det ekonomiska statistikprogrammet Eviews version 7. Analysen kommer att utformas av en multipel regressions analys med OLS metod som står för ordinary least square. I materialet som används så har korrigerig för heteroskedasticitet för att OLS ska fortfarande inneha lägst varians och bäst väntesvärdesriktighet (Westerlund, 2005. s. 173). För att korrigera detta har skattningarna i regressionsanalysen gjorts med White's etsimator för robusta standardfel (Westerlund, 2005. s. 176). Det kommer även att genomföras två analyser på materialet, ett för alla observationer och en där hänsyn tagits till extremvärden, även kallat outliers (Kennedy, 2008. s 370).

4.1 Variabellista

Testvariabler	Förväntad effekt på bundet bistånd
Skulder	-
Korruption	-
GINI	+
Offentliga utgifter	-

Tabell 2, Förväntade effekter av bundet bistånd för testvariablerna

Testvariablernas effekt på bundet bistånd

Testvariablernas effekter på bundet bistånd är den viktigaste biten i denna studie och en sammanfattning av testvariablerna kan avläsas i tabell 2 ovan. Tabellen bygger på hypoteserna presenterade i avsnitt 2 Tabellens innehåll kommer att diskuteras nedan.

Uppsatsens hypotes kring skulder är att desto mer skulder ett land har desto mer bundet bistånd har landet. Därför är det missvisande att i tabell 2 skulder presenteras som att det har en negativ effekt på bistånd. Detta beror på att datan som används i denna uppsats som är hämtad från OECD databas CRS, (OECD Creditor Reporting System database) och är data över ländernas current account balance (ekonomiska balansen) i procent av BNP. Alltså har ett land negativ balans om de har skulder och positivt om de inte har skulder. Följaktligen blir alltså det så att den förväntade effekten i regressionsanalysen är negativ eftersom om de har positiv balans bör de få en negativ inverkan, samtidigt om de har en negativ balans så blir det en positiv effekt på bundet bistånd.

Korruptions variabeln har ett mer pedagogiskt värde i tabell 2. Tankarna kring det lyder att hög korruption leder till mer bundet bistånd. Skalan som används i denna uppsats (Transparency International, CPI) är en skala 1-10 där ett högt betyg innebär låg andel korruption, följaktligen leder detta till ett högt betyg i skalan alltså ska få en negativ effekt på bundet bistånd och ett lågt betyg innebär högre andel bundet bistånd. Alltså blir den förväntad effekt negativ.

Jämlikhet inom inkomstfördelningen identifierades som en faktor vilket kan påverka bistånd (Chong & Gradstein, 2006) och som i denna studie ska undersökas om det har en påverkan på bundet bistånd. Inkomstfördelningen åskådliggörs av GINI koefficienten.

Skalan som GINI koefficienten presenteras i är en skala från 0-1 där 0 är det bästa betyget. Hypotesen lyder att desto mer jämlik inkomsten är fördelat i landet desto mindre bistånd har landet och detta förklarar anledningen till att GINI koefficienten förväntas ha en positiv inverkan på andelen bundet bistånd eftersom ett högt betyg innebär ojämn inkomstfördelning och därmed en ökad andel bundet bistånd.

Offentliga utgifter förväntas ha en negativ effekt på bundet bistånd. Offentliga utgifter presenteras i form årlig förändring i denna studie och hypotesen lyder att om man har stor ökning årligen så går bundet bistånd samtidigt ner. Detta är under antagande att allt händer snabbt när beslut tas vilket kan ifrågasättas. Det finns en risk att händelseförloppet är något trögrörligt vilket gör att offentliga utgifter kommer få motsatt effekt.

Förklaringsvariabler	Förväntad effekt på bundet bistånd
Totalt Bistånd i US dollar mil	+
Bistånd av BNP	-
Export	-
Antal Mottagarland	-
Demokratisering	+

Tabell 3, Förväntade effekter av bundet bistånd för förklaringsvariablerna

Förklaringsvariablernas effekt på bundet bistånd

Förklaringsvariablernas funktion är att detta är de faktorer som bör driva förändringen i bundet bistånd, de faktorer som i tidigare undersökningar har visats vara faktorer som har ett samband med bundet bistånd, (Jepma, 1991, Clay 2009 och Chong & Gradstein 2006, m fl). Motiveringen av dessa förklaringsvariabler presenteras under avsnitt 2 Och i tabell 3 presenteras dess förväntade effekt på bundet bistånd. Summering av tabell 3 följer nedan.

Totalt bistånd i US dollar räknat i miljoner förväntas ha en positiv effekt på bundet bistånd eftersom det med ett större bidrag, även om det inte sett till BNP behöver vara så stora bidrag, finns ett större incitament att få tillbaka del av dessa pengar då länder som USA och Japan ger stora summor bistånd, (se diagram 2 i Appendix 1) men inte lika mycket om man ser till andel av BNP.

Bistånd av BNP förväntas ha en negativ effekt på andel bundet bistånd, alltså tvärtemot vad som väntas av totalt bistånd. Detta eftersom de länder som har en hög andel bistånd sett till deras BNP ofta inte ger så stora totala summor på grund av att de inte är de rikaste länderna sett till BNP. Dessutom är dessa länder de som visats följa rekommendationerna vad gäller målen för andel bistånd av BNP samt ha en låg andel bundet bistånd (Chong & Gradstein 2006). De starkast lysande exemplen är Sverige och Nederländerna, som har en låg andel bundet bistånd och följer rekommendationerna från DAC att minska bundet bistånd (Clay 2009). Vad man kan säga är att dessa länder tenderar att ha en genomgående policy att följa rekommendationer och därför förväntas andel bistånd av BNP ha en negativ effekt på bundet bistånd.

Export är kanske den variabel som kan tänkas ha mest koppling till bundet bistånd. Tidigare forskning har visat att export har en koppling till bundet bistånd då detta ses som ett motiv till att binda sitt bistånd för att ge sin egen export en fördel, (Jepma, 1991). Vad exporten egentligen kommer att ha för påverkan på bundet bistånd är dock inte lätt att identifiera eftersom det ses som ett motiv för att binda biståndet, inte en direkt relation. I denna undersökning kommer export troligen få en negativ effekt på bundet bistånd eftersom

om exporten i landet mår bra finns det inget motiv att ge sin export extra hjälp men om exporten går ner så uppkommer dessa motiv. Exporten åskådliggörs i denna undersökning av andelen export av BNP vilket i tabell 3 alltså ger negativt tecken för effekten på bundet bistånd.

Antal mottagarländer är en variabel som har en tydlig koppling till bundet bistånd. Det anses ha en negativ effekt på bundet bistånd då fler mottagarländer leder till ett mindre intimt samarbete med mottagarlandet och det i sin tur leder till mindre andel bundet bistånd, vilket i sin tur leder till att få mottagarländer ger ett närmare samarbete och därmed en tendens till högre andel bundet bistånd.

Demokratisering är den sista kontrollvariabeln som presenteras i tabell tre och den anses ha en positiv inverkan på bundet bistånd. Detta är fallet då demokratisering ges i en skala 1-7 där 1 är bästa resultatet, det vill säga fritt och demokratiskt land medan 7 är det sämsta, således icke demokratiskt land, (Freedom House, *Methodology*). Demokratisering leder till mindre bundet bistånd därför, efter denna skala, leder det till att demokratiseringsvariabeln får en positiv effekt på bundet bistånd då skalan är skapad i form av att 1 är det bästa värdet och 7 det sämsta värdet.

Ytterligare information om variablerna finns i appendix där deskriptiv data presenteras samt en korrelationsmatris.

4.2 Mätproblem

I datasetet finns det vissa brister som ska tas upp här nedan, bland annat finns det ett antal estimerade värden i datasetet, några gjorda av OECD och några som jag själv har estimerat.

Som nämnt ovan så finns det i datasetet till viss del estimerade värden, bland dessa är GINI koefficienten ett av dessa. Värden för GINI koefficienten fanns bara för tidsdefinitionen mitten av 2000-tal och senaste åren. Med detta valde jag att sätta värdet för mitten av 2000-tal som år 2005 medan senaste årens värde fick representera 2010 varav ett estimerat värde för varje år kalkylerades i form av årlig tillväxt. Självklart ger detta en osäkerhet och inte en helt rätt bild av verkligheten.

Förutom GINI koefficienten finns det ett antal andra estimerade mått från OECD för år 2010 då det inte fanns färdiga siffror för dessa år. Detta gäller dock bara för variabeln Export där det saknas siffror för 2010 och OECD har ersatt med ett estimat. Länderna det gäller är Australien, Japan och Nya Zeeland.

Ett annat problem är resultaten i demokratiseringsmättet från Freedom House, (Freedom House, *Freedom in the world*). Dels har de en väldigt smal skala vilket leder till att länderna är väldigt tätt samlade. Det leder dessutom, då länderna som är medlemmar i DAC är likvärdiga, till att länderna får ungefär samma betyg. Skalan ligger mellan 1-7 där 1 är fullt demokratiskt och fritt medan 7 är icke demokratiskt och inte fritt. Inom intervallet 1-1,5 ligger alla länder i mitt urval. Detta i sig är inte något märkvärdigt resultat men detta blir något av ett problem i regressionen då skillnaden är väldigt liten och det faktiskt bara är ett fåtal länder som överhuvudtaget visar någon skillnad i tidsintervallet. Dock så har jag valt att inkludera detta mått trots den lilla skillnaden eftersom detta faktiskt kan uppvisa någon effekt på bundet bistånd.

Ett annat problem som är svårt att veta effekterna av är länders benägenhet att inte rapportera in sitt bistånd vilket gör att siffrorna tappar i trovärdighet och det blir en osäkerhet (Clay et al, 2009). Jag har valt att ignorera detta problem och jobba med de siffror jag har, det vill säga att undersöka på de siffror som rapporterats in som bundet bistånd och inte titta på hur mycket som inte rapporteras in. Trots att resultatet blir annorlunda så har jag valt att inte ta med detta för att då måste man även ta hänsyn till inte inrapporterat bistånd

antingen är bundet eller obundet. Jag anser undersökningen ger mer i fall man utesluter det då det blir mindre spekulationer för vad inte inrapporterat bistånd har för betydelse.

Ytterligare problem är det faktum att DAC-rekommendationerna framförallt gällde det minst utvecklade länderna vilket i denna studie ingen hänsyn tagits till, utan allt bistånd har räknats in till alla länder hur de än är rankade. Anledningen till detta är för att en utgångspunkt för denna studie är att bundet bistånd är dåligt ur ekonomisk synpunkt, se avsnitt 1, därför finns det ett värde att undersöka allt bistånd även om det inte har incitamentet att använda obundet bistånd till alla länder enligt rekommendationerna.

5. Resultat

Resultat för regressionsanalysen kommer att presenteras nedan i avsnitt 5.1. Först kommer resultaten för alla observationer att presenteras, se tabell 4, och analyseras sedan kommer resultaten av analysen där extremvärden har plockats bort, se tabell 5.

5.1 Regressionsresultaten

Variabel	Resultat	Standardfelet
Skulder	0,3604	0,2729
Korruption	-0,0668***	0,0120
GINI	-0,4329	0,5224
Offentliga utgifter	0,0100*	0,0056
Totalt bistånd i US dollar miljoner	-0,0433**	0,0191
Bistånd av BNP	-0,2223***	0,0789
Export	-0,0502	0,0361
Antal mottagarland	-0,0004	0,0009
Demokratisering	0,0276	0,1014

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1 R²=0,60, Justerade R²=0,55, Observationer: 138

Tabell 4, Regressionsresultat

Som kan avläsas i tabell 4 där alla observationer är inkluderade, det vill säga 138 observationer, så har intressanta svar uppkommit. Av alla nio variabler är det fyra stycken som är signifikanta på olika nivåer varav två är det på en procents nivå och en är det på fem procents nivå samt en på en på 1 procents nivå. Det är vidare jämt fördelat mellan testvariablerna och förklaringsvariablerna. Att två testvariabler är signifikanta innebär att dessa två hypoteser inte går att förkasta. De två variablerna är korruption och offentliga utgifter medan de två kontrollvariablerna som är signifikanta är totalt bistånd och bistånd av BNP. Huvudhypotesen för denna uppsats, skulder, visade sig att inte vara signifikant. Förklaringsvariabeln (R²) ligger på 60 procent vilket anses generellt tillräckligt högt för att anse att variablerna förklarar tillräckligt mycket av den oberoende variabeln (Svensson & Teorell, 2007. s, 177). Den justerade förklaringsvariabeln som tar hänsyn till antal parametrar och korrigerar frihetsgraderna (Kennedy, 2008.) Sid 79) ligger på 55 procent vilket också kan anses högt.

Korruption visade sig signifikant på en procents nivå och har en negativ effekt på bundet bistånd vilket innebär att hög korruption ger mer bundet bistånd. Korruption är indelat i en 10 gradig skala där 10 är ingen korruption, Varje ökning i den skalan ger en minskad andel bundet bistånd på -0,0668 procent av den totala andelen bistånd.

Offentliga utgifter var också det en variabel som var signifikant, dock på tio procents nivå. Det visade sig att offentliga utgifter har ett positivt samband med bundet bistånd.

Offentliga utgifter räknades i procentuell årlig förändring och eftersom sambandet är positivt så pekar det på att en större ökning i offentliga utgifter leder till ökad andel bundet bistånd, koefficienten ligger 0,0100.

I analysen fanns det även fem kontrollvariabler som fick blandade resultat. Som nämnts ovan så visade sig två av dessa signifikanta, dessa två är totalt bistånd och bistånd av BNP. Bistånd av BNP hade ett negativt samband, alltså desto mer bistånd av BNP ett land gav desto mindre andel bundet bistånd ger detta. Dessutom visade sig totalt bistånd också hade ett negativt samband, detta visar en negativ procentuell förändring på bundet bistånd då denna variabel är logaritmerad för att motverka skevheten i den.

Som nämnts ovan kommer ytterligare en regression att göras på materialet fast utan extremvärden på den oberoende variabeln samt testvariablerna, (Kennedy, 2008. s. 370). Detta görs för att extremvärden kan snedvrider resultatet och leda till felaktiga resultat. Extremvärdena är uträknade i form medelvärdet för variabeln ± 2 *standardavvikelse. I denna studie fanns ett antal extremvärden på ett flertal länder under åren. Det finns några länder som sticker ut inom de olika områdena och som plockats bort. Inom den oberoende variabeln, bundet bistånd, så är det tre länder som tenderar att ligga över gränsen för extremvärden. Dessa tre länder är Grekland, Sydkorea och Portugal och de ligger alla ovanför den över gränsen då det inte ligger något land nedanför den undre gränsen eftersom den är negativ och länder ligger lägst på 0 i bundet bistånd, det är inte möjligt med negativt.

För den första av testvariablerna, skulder, är det framförallt två länder som pendlar genom åren att gå över extremvärdet för den variabeln. Igen är det Grekland som ligger under det nedre värdet och har alltså för hög skuld relativt de andra länderna sedan är det Schweiz som har för stort inflöde av tillgångar några år och med det ligger ovanför den övre gränsen.

För korruptionsvariabeln så är det olika resultat för de första åren och de sista åren. De första åren är det Grekland som har för hög korruption och har legat för lågt och har därmed för mycket korruption. Inom de sista åren är det istället Italien som sticker ut och ligger för lågt. Noterbart är att det inte finns något land som låg ovanför den övre gränsen.

Inkomstfördelningen eller GINI koefficienten som mäter det under denna studie har ett land som ligger för lågt och har ojämnt fördelade inkomster, landet i fråga är USA som blev bortplockat de fem sista åren av den sex åriga tidsperioden som är intressant i denna studie.

Inom offentliga utgifter är det tre länder som ligger över eller under gränserna för extremvärden. Nederländerna ligger för högt och spenderade mycket på offentliga utgifter medan Irland och Grekland ligger nedanför den undre gränsen och deras offentliga utgifter blev alltså mindre under åren som undersöktes.

Sammanfattningsvis är det framförallt Grekland som sticker ut som ett land som uppvisar extremvärden i många av variablerna och har i princip strukits i nästa regression. Denna regression tar alltså hänsyn för extremvärdena, resultaten för denna regression presenteras i tabell 5 nedan.

Variabel	Resultat	Standardfelet
Skulder	0,0554	0,2032
Korruption	-0,0336***	0,0093
GINI	-0,6096	0,4614
Offentliga utgifter	0,0041	0,0071
Totalt bistånd i US dollar Miljoner	-7,46E-06**	3,53E-06
Bistånd av BNP	-0,182237***	0,0599
Export	-0,0004*	0,0002
Antal mottagarland	-9,85E-05	0,0010
Demokratisering	-0,0557	0,0734

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1 R²=0,41, Justerade R²=0,33, Observationer: 111

Tabell 5, Regressionsresultat utan extremvärden

I tabell 5, där resultaten från regressions analys utan extremvärden presenteras, uppkommer andra resultat jämfört med tabell 4 där ingen hänsyn togs till extremvärdena. Extremvärdena definierades som medelvärdet $\pm 2^*$ standardavvikelsen, alla värden som låg över eller under denna gräns plockades bort från datasetet för att analysera hur detta påverkade resultaten. Detta har gjorts på alla testvariablerna och den oberoende variabeln. Noterbart är att förklaringsgraden har sjunkit till 41 procent och den justerade förklaringsvariabeln har en nivå på 33 procent, detta innebär att förklaringsgraden kanske är något låg för att några slutsatser ska kunna dra några starka slutsatser på materialet, (Svensson & Teorell, 2007. s, 177).

Skulder som är denna studies huvudhypotes visar trots hänsyn till extremvärdena inte något signifikant samband med bundet bistånd. Inte heller GINI koefficienten och inkomstfördelningen visade något samband efter hänsyn till extremvärdena.

Korruptionen är dock fortsatt signifikant på en procents nivå men följderna av att extremvärdena har blivit borttagna blev att koefficienten minskade från -0,0638 till -0,0336.

Offentliga utgifter har dock tappat sin signifikans när extremvärdena är borttagna vilket betyder att det enbart är en av hypoteserna som inte går att förkasta när man tar hänsyn till extremvärdena.

Vad gäller förklaringsvariablerna har även bland dessa uppstått förändringar när extremvärdena tagits bort. Totalt är där tre signifikanta variabler, nämligen totalt bistånd, bistånd av BNP samt export. Den förstnämnda är signifikant på fem procents nivå medan bistånd av BNP är signifikant på en procents nivå och export på tio procents nivå. Detta skiljer sig från resultaten med extremvärden, bistånd av BNP var signifikant då med men även antal mottagarland medan varken totalt bistånd eller export var signifikanta.

6. Analys

I denna studie var syftet att undersöka faktorer bakom att binda sitt bistånd för att i ett större perspektiv försöka förklara varför DAC-medlemmarna fortfarande har bundet bistånd trots rekommendationerna från 2001 (Clay et al 2009). För studien för jag fyra hypoteser och hade fem kontrollvariabler. De fyra hypoteserna var kortfattat att högre skulder innebär mer bundet bistånd på grund av de ekonomiska incitamenten, (se hypotes 1 avsnitt 2). Den andra var att högre korruption leder till mer bundet bistånd för de kopplingar korruption kan tänkas ha mellan industrin och regeringen, (se hypotes 2 avsnitt 2). Den tredje hypotesen rör inkomstfördelningen i givarlandet och tanken var att ojämna inkomstfördelning leder till mer bundet bistånd för att bevaka de ekonomiska intressena inom det egna landet, (se hypotes 3 avsnitt 2). Sista hypotesen rör offentliga utgifter där hypotesen löd att om offentliga utgifter går ner så ökar bundet bistånd för att behålla en jämn påverkan på sin egen industri följt av både politiska och ekonomiska motiv, (se hypotes 4 avsnitt 2).

Sett till resultaten i avsnitt fyra så kan jag konstatera att två av hypoteserna inte går att förkasta på de olika testen. Korruption visade sig vara signifikant på en procents nivå i båda regressionerna, med och utan extremvärdena. För kontrollvariablerna visade sig totalt bistånd i US dollar miljoner, bistånd av BNP och export vara signifikant och visa samband med bundet bistånd i de olika regressionerna. Där bistånd av BNP och totalt bistånd var signifikant i båda regressionerna. Nedan följer en diskussion kring resultaten.

6.1 Diskussion

Huvudhypotesen för studien, att högre skulder skulle ge mer bundet bistånd, visade sig inte signifikant och därför måste vi förkasta hypotesen. Tanken var att de ekonomiska kriserna som är högst aktuella just nu skulle även genomsyra biståndspolitikerna eftersom de ekonomiska intressena visade sig viktigt i de val länder gör när de binder sitt bistånd (Jepma, 1991). Vad det visade sig är att detta inte stämmer, eller i alla fall inte i denna undersökning. Anledningarna för detta är givetvis många och svåra att precisera men vad som går att säga är att bundet bistånd inte ger så bra respons i givarlandet i form av att pengarna kommer tillbaka vilket forskare redan antytt till viss del (Jepma, 1991 och Clay et al 2009). En anledning är också att politik till viss del är trögrörlig (Tsebelis, 1995. S. 321) och krisen är högst levande just nu vilket kan betyda att mekanismerna att binda sitt bistånd inte har fått genomslag än och om en undersökning skulle göras om tio år skulle kunna ge ett annat resultat. Intressant hade också varit att undersöka länder utanför rekommendationerna och se vad det hade haft för genomslagskraft.

Korruption var den variabel som visade sig signifikant i båda regressionerna alltså gick det inte att förkasta den hypotesen. Det visade sig precis som hypotesen sa, att högre korruption leder till högre andel bundet bistånd. Korruption är givetvis väldigt svårt att mäta fullt ut eftersom det är en ett stort mörkertal och exakt hur detta hänger ihop är med svårt att säga. Det kan vara så att det är någon industri som tjänar på bundet bistånd därför har det starkt incitament att föra lobbyverksamhet mot regeringen vilket inte alltid kanske sköts på rätt sätt. Det är även så att det finns stor korruption inom många av länderna som faktiskt får stora mängder bistånd och det finns en risk att korruption uppstår när stora mängder förflyttas som till exempel är det som händer med bistånd (Tavares, 2003). Detta spelar också roll när individer söker genvägar till rikedom.

GINI koefficienten eller inkomstfördelning var en hypotes som byggde på tankarna kring politiska motiv (Jepma, 1991. s. 47) och det faktum att alla medlemsländer är

demokratiska. Den hypotesen var inte signifikant och måste förkastas. Hypotesen byggde på svaga antaganden att demokrati styrde, vilket kan tänkas vara något naivt eftersom det istället visade sig att korruption var starkt signifikant så kan moralen och prioriteringar ifrågasättas bland statstjänstemän.

Offentliga utgifter var den sista hypotesen för denna studie och den visade sig signifikant med extremvärdena, dock uppvisade den motsatt effekt jämfört med hypotesen, se tabell 2 och 5. Hypotesen löd att när offentliga utgifter sjönk eller i mitt dataset inte växte med samma hastighet så ökar bundet bistånd för att väga upp för det att regeringen minskat på de offentliga utgifterna. Då skulle bundet bistånd ge en skjuts till den inhemska industrin för att väga upp, sett till samhällsnytta. Resultat visade dock motsatt effekt. Detta kan dels förklaras av samma resonemang som förts om GINI koefficienten, det vill säga att politik är trögrörligt och årlig förändring inte hinner visa effekt på samma år för bundet bistånd. Intressant hade varit att titta på total summa spenderad i offentlig sektor över längre tid för att kunna säga mer.

Förklaringsvariablerna som valts ut är från framförallt från Jepma's och Clay's forskning, (Jepma, 1991 och Clay et al, 2009) teorierna kring dessa har därför inte prioriterats i denna studie utan det har förts ett antagande att deras forskning är korrekt. Vad det visade sig av resultaten i studien var att så inte var fallet för alla av dessa variabler, till deras försvar ska nämnas att jag använt deras teorier på ett ganska fritt sätt vilket kan vara en av anledningarna till att vi inte kommer till samma resultat trots det faktum att vi båda använt OECD:s databas som källa till de flesta variabler. I de två regressioner jag utfört visade sig att fyra av fem kontrollvariabler var signifikanta på olika nivåer, med alla observationer så var två variabler signifikanta. Det var totalt bistånd och bistånd av BNP som var signifikant på fem procent respektive en procents nivå. I regressionen utan extremvärden så visade sig tre variabler signifikanta, totalt bistånd i miljoner US dollar på fem procents nivå, bistånd av BNP på en procents nivå och export på tio procents nivå.

Totalt bistånd i US miljoner dollar var en variabel som togs med för att se om det fanns ett samband mellan totalsumma av BNP och bistånd av BNP. Det visade sig vara en ganska stor skillnad. Totalt bistånd visade sig knappt ha någon påverkan på bundet bistånd då koefficienten var väldigt liten i den ena regressionen, (se tabell 5). I den första regressionen visa den upp en förändring på 4 procent negativ effekt på bundet bistånd. Variabeln visar heller inget korrelations samband med bundet bistånd (se tabell 6 i Appendix 1). Förväntade effekt på totalt bistånd var att det skulle ha en positiv effekt på bundet bistånd, alltså större summa bistånd mer bundet bistånd. Detta visa sig falskt, variabeln var signifikant när den hade negativ effekt. Då följer den faktiskt bistånd av BNP och dess effekter vilket tyder på likheter i effekter för dessa variabler och att länder inte verkar följa de ekonomiska incitament som presenteras av Jepma (Jepma 1991).

Bistånd av BNP togs med som förklaringsvariabel med motivering att länder som följer biståndsmålen också kan tänkas följa rekommendationerna att binda sitt bistånd då länderna onekligen tagit beslut att följa riktlinjer som sätts upp av organisationer, som till exempel DAC. Bistånd av BNP följde också de förväntade effekterna och hade en negativ effekt på bundet bistånd, dessutom på en procents nivå i båda regressionerna. Detta stärker min teori att länders val att följa en rekommendation eller mål kan spegla av sig då landet kan tänkas uppvisa en samlad riktlinje och policy.

Export som är den tredje kontrollvariabeln och är en direkt reflektion av Jepma's tankar kring anledningar att binda bistånd. Vad det visa sig så hade export en negativ effekt på bundet bistånd vilket var det jag satte upp som förväntad effekt. Detta bygger på idén att om exporten går bra finns inget ekonomiskt incitament att binda sitt bistånd och på så sätt ge

sin export extra fördelar. Export visade sig också signifikant på tio procents nivå i andra regressionen utan extremvärden.

Antal mottagarland är en kontrollvariabel som är en förlängning av tidigare resonemang kring bistånd och bundet bistånd, dels bygger det på Jepma och hans teorier kring politiska incitament samt av Bobba och Powell och deras teorier kring bistånd. Teorierna bygger på att nära samarbete mellan länder leder till mer bundet bistånd, (Jepma, 1991 och Bobba Powell, 2007). Vidare resonemang är då att ger länder bistånd till få länder leder det till att man bygger upp ett närmare samarbete med dessa länder som i sin tur leder till mer bundet bistånd. Jämfört med om länderna gett till många länder, då skapas inte samma relation. Det visade sig att antal mottagarland inte var signifikant i någon av regressionerna. Vilket antingen tyder på att det inte skapas något nära samarbete eller att en nära relation inte nödvändigtvis leder till mer bundet bistånd. Det kan dock leda till mer informellt bundet bistånd, vilket jag inte har visat några siffror på och kommer därmed inte diskutera det vidare.

Demokratisering är den sista kontrollvariabeln i denna studie, även den pekades ut som en faktor som har ett samband med bistånd där demokratisering av mottagarlandet leder till mer bistånd och mindre bundet, (Alessina & Dollar, 2000). Därför var det intressant att se dess effekt i givarlandet. Det kan även ses som ett stöd till hypotesen kring korruption då det kan tänkas finnas ett samband mellan dessa då korruption och demokratisering är variabler som var starkt korrelerade (se tabell 6 i Appendix 1). Resultatet som kan ses i avsnitt 5 visade sig inte vara signifikant vilket var något oväntat eftersom korruption var starkt signifikant. Detta kan bero på att siffrorna som använts i denna studie visade väldigt liten variation och det var därför svårt att skilja länderna, förhoppningen var att den lilla skillnaden som fanns skulle kunna visa upp lite samband med bundet bistånd, med annan mer precis data kunde utfallet ha blivit ett annat.

6.2 Slutsatser

Att länder inom DAC fortfarande ger bundet bistånd är inget hemlighet eller något de gör mycket för att dölja då flera länder visar upp höga siffror (se diagram 1). Frågeställningen till denna uppsats var identifiera de faktorer som kan förklara ett givarlands användande av bundet bistånd trots att det är sämre för mottagarlandet och trots att DAC medlemmarna har fått rekommendationer att upphöra använda bundet bistånd.

Vad studien har visat är att det efter denna studie visar det sig att korruption var den mest signifikanta faktorn som driver upp användandet av bundet bistånd. Det visar sig då att det ligger orsaker bakom bundet bistånd som inte kommer lösas genom rekommendationer att upphöra med bundet bistånd, utan vad som krävs för att bundet bistånd ska upphöra är att ta tag i korruptionen. Att korruption är ett problem är självklart men den bilden som fanns tidigare var mer att detta är ett problem i mottagarlandet men enligt denna studie visar det sig vara ett väsentligt problem även inom givarländerna.

Däremot visade sig skulder inte uppvisa något samband med bundet bistånd vilket var den huvudhypotes som fördes i denna studie. Jag diskuterade vad detta kunde bero i avsnittet ovan. En anledning var att länder inte anser att bundet bistånd faktiskt ger något stöd till sin egen ekonomi vilket var den största motiveringen till hypotesen. Jag förde också fram möjligheten att det faktiskt kan vara så att det inte visar något samband på grund av trögrörlighet inom politiken och en undersökning över längre tid hade kunnat ge svar på detta.

Offentliga utgifter visade sig också signifikant i första regressionen men tappa den signifikansen när hänsyn togs till extremvärdena. Det visa sig att offentliga utgifter hade ett

positivt samband med bundet bistånd vilket inte följde hypotesen, anledningar kring det resultatet förs i diskussionen. Eftersom resultatet inte var signifikant i andra regressionen anser jag att ytterligare undersökningar bör göras på den variabeln för att kunna dra bättre slutsatser än vad man kan göra med resultatet av denna studie.

Referenslista

- Alessina, A. & Dollar, D. (2000) Who Gives Foreign Aid to Whom and Why? *Journal of Economic Growth*, 5(1): 33–63
- Beamish, P.W. & Voyer, P.A. (2004) The effect of corruption on Japanese foreign direct investment, *Journal of Business Ethics*, 50(3): 211-224
- Bobba, M. & Powell, A. (2007) *Aid Effectiveness: Politics Matters*. Working Paper nr 601. Inter-American Development Bank
- Boone, P. (1996) Politics and the effectiveness of foreign aid, *European Economic Review*, 40(2): 289-329
- Chong, A. & Gradstein, M. (2006) *Who's afraid of foreign aid? The donors's perspective*. Working Paper nr 1833. CESifo
- Clay, E., Geddes, M. & Natali, L. (2009). *Untying Aid: Is it working? An Evaluation of the Implementation of the Paris Declaration and of the 2001 DAC Recommendation of Untying ODA to the LDCs*. Köpenhamn: Scanprint a/s.
- DAC Members and Date of Membership, OECD. Tillgänglig: http://www.oecd.org/document/38/0,3746,en_2649_34603_1893350_1_1_1_1,00.html
Hämtat: 2012-04-27
- Easterly, W. (2003) Can foreign aid buy growth? *The Journal of Economic Perspectives*, 17(3): 23-48
- Freedom House. *Freedom in the world*. Tillgänglig: <http://www.freedomhouse.org/report-types/freedom-world> Hämtad: 2012-05-04
- Freedom House. *Methodology*. Tillgänglig: <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world-2005/methodology> Hämtad: 2012-05-04
- Habib, M. & Zurawicki, L. (2002). Corruption and Foreign Direct Investment, *Journal of International Business Studies*, 33(2): 291-307
- Hume, M. & Sentence, A. (2009). The global credit boom: Challenges for macroeconomics and policy *Journal of International money and finance*, 28(8): 1426-1461
- Jepma, C. (1991). *The Tying of Aid*. OECD: Paris.
- Kennedy, P. (2008). *A guide to econometrics, 6th edition*. Blackwell Publishing: Australien
- Miquel-Florensa, J. (2007). *Aid Effectiveness: A comparison of Tied and Untied Aid*. Working Paper, York University
- Nowak-Lehmann, F. Martinez-Zarzoso, I. Klasen, S. och Herzer, D. (2009) Aid and trade – A donor's perspective, *Journal of Development Studies*, 45(7): 1184-1202
- OECD Creditor Reporting System database. Tillgänglig: <http://stats.oecd.org/Index.aspx?datasetcode=CRS1> Hämtad: 2012-04-09
- OECD, *The DAC: Enabling effective development*. Tillgänglig: http://www.oecd.org/department/0,2688,en_2649_33721_1_1_1_1_1,00.html
Hämtad: 2012-05-15
- Svensson, T och Teorell, J. (2007) *Att fråga och att svara: Samhällsvetenskaplig metod* Liber AB: Malmö
- Tavares, J. (2003) Does foreign aid corrupt? *Economics Letters* 79(1) 99–106
- The World Bank, *Measuring Inequality*. Tillgänglig: <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/EXTPOVERTY/EXTPA/0,,contentMDK:20238991~menuPK:492138~pagePK:148956~piPK:216618~theSitePK:430367,00.html>
Hämtad: 2012-05-02
- Transparency International. Tillgänglig: http://www.transparency.org/news_room/faq/corruption_faq#faqcorr1 Hämtad: 2012-04-24
- Transparency International, CPI. Tillgänglig: http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi Hämtad: 2012-04-09

- Transparency International, *What is the Corruption Perception Index?* Tillgänglig:
http://cpi.transparency.org/cpi2011/in_detail/#myAnchor3 Hämtad: 2012-05-08
- Tsebelis, G. (1995). Decision Making in Political Systems: Veto Players in Presidentialism, Parliamentarism, Multicameralism and Multipartyism, *British Journal of Political Science* 25(3): 289-325
- Wagner, D. (2003). Aid and trade-an empirical study, *Journal of the Japanese and International Economies*, 17(2): 153-173
- Westerlund, J. (2005), *Introduktion Till Ekonometri*, Studentlitteratur: Lund

Appendix 1

Korrelationsmatris

	Bundet Bistånd	Skulder	Korruption	GINI	Offentliga utgifter	Totalt bistånd i US dollar mil	Bistånd av BNP	Export	Antal mottagarland	Demokrativering
Bundet Bistånd	1									
Skulder	0,2603	1								
Korruption	0,5017	0,1883	1							
GINI	0,6425	0,0180	0,9645	1						
Offentliga utgifter	0,4887	0,0512	0,7074	0,7120	1					
Totalt bistånd i US dollar mil	0,3207	0,0331	0,6276	0,6735	0,3939	1				
Bistånd av BNP	0,2992	0,3916	0,8993	0,8119	0,6180	0,4909	1			
Export	0,3799	0,3254	0,8307	0,7793	0,6111	0,3631	0,8770	1		
Antal mottagarland	0,5921	0,1369	0,9596	0,9733	0,6954	0,7224	0,8256	0,7673	1	
Demokrativering	0,6727	0,0699	0,9506	0,9831	0,7077	0,6225	0,8127	0,7866	0,9747	1

Tabell 6, Korrelationsmatris

Deskriptiv data

	Bundet Bistånd	Skulder	Korruption	GINI	Offentliga Utgifter	Totalt bistånd i US dollar mil	Bistånd av BNP	Export	Antal Mottagarländer	Demokrativering
Antal Observation	138	138	138	138	138	138	138	138	138	138
Medelvärde	0,1474	0,0067	7,7239	0,3019	2,1393	4978,7	0,4603	46,24345	110,82	1,0725
Standard Avvikelse	0,1911	0,0692	1,4795	0,0373	2,1047	5983,5	0,2720	32,47497	22,444	0,1767
Minimum	0,0000	-0,1494	3,500	0,3200	-7,1501	256,39	0,0513	10,38737	48	1
Maximum	0,8138	0,1769	9,600	0,3850	9,5369	30353	1,1214	175,93	146	1,5

Tabell 7, Deskriptiv data

Totalt Bistånd i US dollar, miljoner

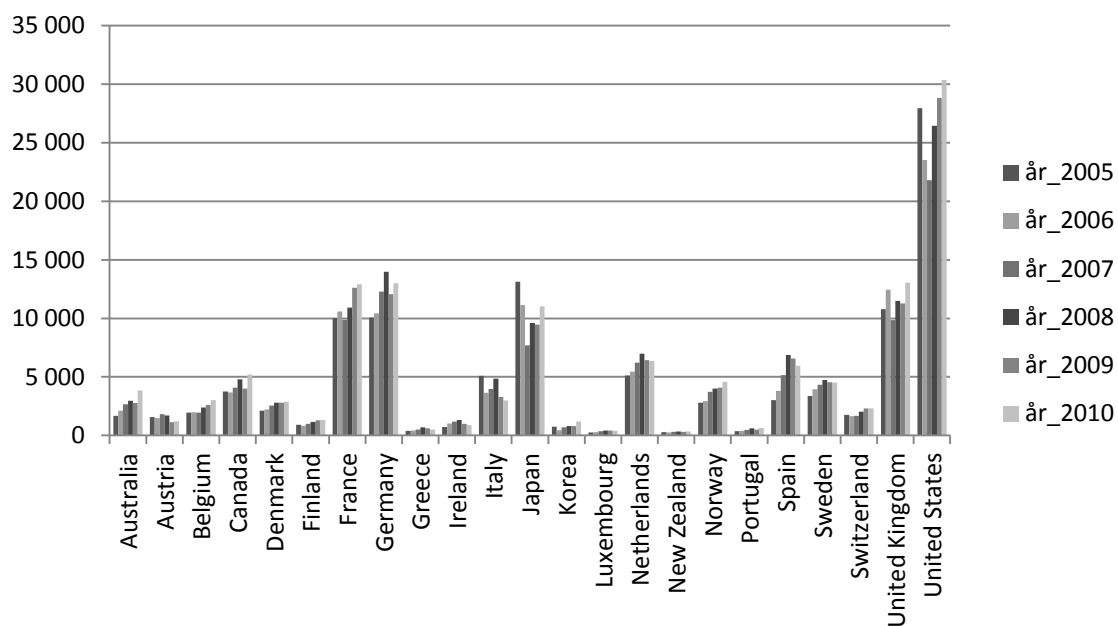

Diagram 2, Totalt bistånd i US dollar, miljoner